

nr 3 06/07

Tutoria

Ellipsoid

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} + \frac{z^2}{c^2} = 1$$

Aspa Finform!

Kom på aspmöte i lv 1!

Lokal och veckodag
anslås senare. Håll
utkik efter affischer!

CHEFREDAKTÖR OCH
ANSVARIG UTGIVARE
Sara Sahlin, sahsara@stud...

EKONOMISKT ANSVARIG
Anders Jonsson

ILLUSTRATÖR
Joakim Ewok Hemsle

FOTOGRAF
Henrik Hansson

SÄRSKILT TACK TILL
Alexander Wirdemo, Anna
Bjereld, Jens Kabo, Lars
Leijonborg, Klara Insulan-
der Björk, Marie Antoinette,
Johan Harald och Robert
Masgren

WEB & E-POST
www.ftek.chalmers.se/
finform
finform@ftek.chalmers.se

POSTADRESS
Finform
F-teknologsektionen
Focus, CTH
Kemivägen 9
412 96 Göteborg

TRYCK
Arkitektkopia, Göteborg 2007

OMSLAG
Det är som vanligt inte bron,
helikoptern eller ellipsoiden
på bilden som har skrivit
tidningen.

Finform är F-sektionens egen
tidning. Åsikter och vär-
deringar som uttrycks i en
artikel är artikelförfattarens
egna och speglar inte inställ-
ningen hos redaktionen eller
sektionens medlemmar.

För icke beställt material
ansvaras ej. Redaktionen för-
behåller sig rätten att redigera
insänt material.

Eftertryck är förbjudet
utan skriftligt tillstånd från
redaktionen.

Ledare

What to say? Vi börjar få rutin på
redigeringsarbetet nu så det känns som
dags att börja lämna över.

Men till vem?

Teoretiskt skulle ett oändligt antal
apor kunna göra jobbet, men hur
intressant det än verkar så kan jag
tänka mig bättringslösningar. Och jag
vill inte ordna aspmöte åt dem. För
dig däremot – förutsatt att du inte är
ett oändligt antal apor – är jag beredd
att arra en givande aspning med bland
annat surströmmingssittning och
helvetesmarsch på programmet. Man
skulle kumma säga att det blir den
bästa aspningen någonsin.

Ja, alltså, det blir ju det när du är med!

I det här numret finns ingen jäst fisk,
istället får ni smaka på en blandning
av intervju och debatt och informa-
tion och citat och serier och faktiskt
två rapporter från säsongens nollning,
som har varit försvunna i Finforms
snöiga irrgångar men nu kommit upp i
tö. Och en hel massa annat.

Alexanders artikel om herr Sidis
inspirerade oss till att arbeta under te-
mat »begävning«, ett koncept som var
helt nytt för mig och därför mycket
intressant att undersöka. Som vanligt
utfärdas en viss nördvarning.

Och du, vet du vad det gula i mås-
skiten är?

☺ - 10 - +
Sara Sahlin

F-inform	4-8 + 30-31
William James Sidis	12
Historien om ett underbarn	
DD-skola	16-17
Livet efter Chalmers	26-27
Del 3: Det nya landet	
Intervju med Lars Leijonborg	32-33
Seriesida	34

Aspa Finform!

– Det blir roligt.

Ordför- andeord

Hej, alla Finformsläsare!

Vid det här laget har nog alla kommit in i lunket igen efter ett mycket välförtjänt jullov. Jag hoppas att tentorna gick bra och att alla fick sova ut och ta det lite lugnt. För min egen del känns alltid vårterminen som den skönaste, det börjar bli ljukt ute och det är många helgdagar som dyker upp lite lämpligt och ger lovdagar här och där.

Vi i styret är nu inne på vårt sista halvår och håller på att fundera på vad vi har genomfört och vad vi vill få gjort fram till sommaren.

Nytt för i år är att lärarna blev inbjudna på sektionens dag och att två »stipendier« delades ut. De som fick dem i år var Hannes Kuusisto i F1 och Patrik Fagerfjäll i F3. Hannes uppmärksammades för att han alltid ställer upp och hjälper andra och Patrik för att han under två år ha varit engagerad inom F-spexet. Jag hoppas att det kommer bli en tradition här på F att varje år uppmärksamma ett par studenter som på ett eller annat sätt har gjort vår utbildning till en trevligare plats.

Det är viktigt att komma ihåg att alla kan bidra på sitt sätt, bara genom att le och se glad ut i korridoren muntar man upp någon.

Den största frågan vi kommer att jobba med under våren är Mastermot-tagning och förberedelser inför de nya masterprogrammen. I skrivandets stund är det ännu inte klubbat hur det kommer att fungera med sektionstillhörighet, det lutar åt att man förblir trogen den sektionen som man en gång skrev in sig på och att utbytesstudenterna tillhör den sektion det aktuella masterprogrammet är associerat till. Det är dock upp till Fum att ta beslut om detta. Vi på F har ju fördelen att vi har ett stort antal masterprogram att välja emellan och det känns som om de flesta borde hitta något som intresserar dem.

En av de saker som måste redas ut är hur kursbevakningen kommer att gå till för masterprogrammen, det är viktigt att inte kvalitén sjunker så fort man är klar med grundutbildningen. Nu när Chalmers genom Bologna-processen aktivt arbetar mer internationellt är det viktigt att vi från början erbjuder program som står sig väl i konkurens mot andra universitet. Det är lätt att vi tror att vi kan leva på namnet Chalmers men min personliga åsikt är att vi som skola måste fortsätta producera resultat för att namnet Chalmers ska kunna stå för kvalité.

Snart sätter styrets aspning igång och jag hoppas att så många som möjligt deltar. När man är med i styret har man möjlighet att själv bestämma vilka frågor man själv vill driva vilket gör att det är lätt att hålla motivationen uppe under hela året. Kom ihåg att man inte behöver ha varit engagerad i en förening tidigare för att vara med i styret. Allas åsikter behövs och jag tror att arbetet bara blir bättre om all har olika bakgrund.

Är man inte sugen på att söka är ni i varje fall väldigt välkomna att följa med att spela bowling, kaka ost och mysa med oss.

Ha det bra och kom ihåg att sommaren snart är här, håll ut!

Karin Josefsson

nya

SNF

Studienämnden Fysik

Kära Finformläsare,

SNF:s nya vice ordförande säger nu hej för första gången, och jag – Hannes – vill gärna presentera mig. Som relativt ung etta från Falun är det jätteskoj att få vara en del av SNF, gemenskapen och bäst av allt: F. Jag ser fram emot fem fartfyllda år här med er, och jag hoppas att ni vill vända er till mig med allsköns frågor ni kan tänkas ha angående mig och studierna på F. SNF:s nya ordförande, Moa, säger hej igen.

Ni vill säkert veta vad vi i SNF har haft för oss sen sist. De teknogledda räknestugorna har nu dragit igång och många i F1 har insett sitt eget bästa och gått dit. I skrivande stund har inte

lika många av tvåorna hittat dit, men förhoppningsvis kommer fler när tentorna börjar närma sig. Ta chansen att få hjälp och tips med läsperiodens kurser, men också kanske få svar på frågor från tidigare kurser. Övningsledningarna är snälla och räknestugorna finns för er skull! Övningstillfällena är:

F1: Luftbryggan, plan 8 Forskarhuset, måndagar 10-12 (lv 2-5) och onsdagar 13-15 (lv 6, 7)

F2: Luftbryggan, plan 8 Forskarhuset, tisdagar 10-12

Tanken är att ni ska kunna gå dit med era frågor, eller bara sitta och räkna. De som håller i räknestugorna är Anders och Staffan för F1, Erik och Johan för F2.

Nu i dagarna är det dags att söka mastersprogram för alla som ska läsa fjärde året i höst. Många har klagat på att det varit dålig information om programmen och sökprocessen. Det arrangerades en informationsdag i kärhuset under läsvecka 2 och den var välbesökt, men många tyckte att den var alldeles för liten och med för lite information. Detta har tagits upp i kårens utbildningsutskott och till nästa år ska man försöka ordna fler informationstillfällen, som dessutom är mer omfattande. Du kanske har något tips på förbättringar? Vad vill vi teknologer veta om mastersprogrammen? Maila till SNF, vi vill veta vad du tycker!

Det går också bra att komma på SNF:s möten, vi är i SNF-rummet (det med glasväggar innanför Focus) varje tisdag lunch. Alla som får plats är välkomna. Alla får plats. Vi vill ha dina åsikter i alla frågor som rör

studierna på F. Vår mailadress är: snf@stek.chalmers.se.

Som vanligt behöver vi din hjälp med att utvärdera kurser. Förutom att få tillfälle att ändra din utbildning till det bättre, får du som kursutvärderare även betalt! Ersättningen är ungefär 300 kronor samt en gratis lunch på kärhuset där du berättar för examinatorn vad som är bra och dåligt med kursen. Det brukar vara två utvärderare till varje kurs och det vanligaste är att dela ut någon form av enkät på en föreläsning. Utvärderingen kan också göras på Internet. Om du vill utvärdera en kurs eller vill veta mer om kursutvärderingar, kontakta oss.

Ett Chalmersgemensamt kursutvärderingssystem är under utveckling. Formerna för det är inte helt klara, men förhoppningsvis kommer det vara klart att användas till hösten. Tanken är att det ska bli lättare att göra utvärderingar. Det har nämligen visat sig att kurser på Chalmers som utvärderas regelbundet håller en högre kvalitet.

Tills nästa nummer kommer ni ha upplevt den bästa aspningen någonsin, nämligen SNF:s aspning! Håll utkik efter affischerna som kommer upp i början av läsperiod 4. Vi hoppas att många av er vill vara med oss i SNF och jobba för en bättre utbildning!

Lycka till på tentorna!

Moa Berglund, ordförande SNF
Hannes Kuusisto, vice ordförande
 SNF

Så här kul är det på räknestugorna!

FARM är i finfin form!

Med stor andel nya farmare i gruppen har första tiden till stor del inneburit att ta upp många gamla företagskontakter på nytt och efter CHARM dessutom försöka bredda kontaktnätet. Detta skall förhoppningsvis leda till fler intressanta lunchföredrag, studiebesök, gästföreläsningar och andra aktiviteter från vår sida i vår.

Hittills har vi bland annat hunnit med en mellanträff i F:s egna mentorsprogram Odysseen, ett studiebesök på Volvo med titt i hållfasthetslabbet och en skridskodag

tillsammans med FIF och sektionens huvudsponsor Vattenfall.

För alla tvåor och treor är det snart dags att söka till nästa års upplaga av Odysseen, där de som kommer med får en mentor från näringslivet, ofta en gammal F:are, att byta erfarenheter och kanske bolla idéer och tankar om framtiden med. Detta är ett fantastiskt erbjudande som så många som möjligt borde ta del av, jag ska definitivt söka!

För er som är så nära framtiden att ni letar jobb kan jag starkt rekommendera vår hemsida där vi kontinuerligt

lägger upp jobbbannonser och andra erbjudanden från företag.

Har ni några synpunkter på något av våra arrangemang, eller åsikter om vad vi i FARM egentligen borde syssla med så tveka inte att framföra dessa. (farm@fek.chalmers.se)

I övrigt så vill jag bara önska alla en trevlig vår och lycka till i tentaflykten!

Med vänlig hälsning
Oskar Karlsson F2
ordförande FARM

Presenteras med generöst tillstånd av Stephen Notley. Läs mer på www.angryflower.com/!

Sektionsmötesammandrag

Kort sammanfattning av Sektionsmötet i GD 070220

Mötet inleddes 15:16 i ett iskallt GD och kunde bortsett från bekvämligheter som elektricitet nästan lika gärna hållits utomhus. Karin Josefsson förklarade mötet öppnat och överlät sedan ansvaret till Gustav »Gurra« Eklund som av sektionmötet godkännts till mötesordförande. Gurra föreslog att mötet skulle hållas i enhet med den mötesordning Styret lagt som proposition, vilket visade sig fungera alldeles utmärkt.

»Kårens Kaj« meddelade som kårrepresentant gentemot F att invigningen av nya kårlokaler på Lindholmen kommer att äga rum den 23:e mars. Det kommer att vara pompa och ståt på lunchen och förmodligen kalas på kvällen.

Kaj berättade även att det är dags att kandidera till fullmäktige och betonade vikten av att rösta i FUM-valet. Om antalet röstande överskrider 50 % ska kårordförande Maria Vidarsson besöka alla spårvagnshållplatser i Göteborg under ett dygn iförd kilt. Slutligen informerade Kaj att då det inte länge är tillåtet att anslå tentare-resultaten kommer mailet från Ladok ändras och bli mer detaljerat och informativt.

Karin började med det inte alltför upplyftande meddelandet om hur katastrofalt dåliga bilförare sektionens medlemmar verkar vara då Britneys makeover kommer att kosta mellan 30 000 – 40 000 kronor vilket kan jämföras med cirka 70 000 sidor i printerquota. Styret samt bilnissarna håller på att omordna utdelningen av bilnyckeln då systemet inte fungerar som det är nu.

Karin efterlyste också personer som kan tänka sig att planera inför mottagningen av mastersstudenter till

hösten. Arbetet kommer inte att vara lika betungande som en nollning, men det behövs ett par aktiviteter för att ge ett bra första intryck och skapa en sammanhållning.

Tommy Andersson i F1 valdes av Styret till ledamot i Farm innan jul och valet fastställdes av sektionmötet.

Föreningen FEL anordnar spelkvällar och hade en motion om att bli medlemsförening på sektionen Teknisk fysik. FEL kan tänka sig att ta över ansvaret för spelen på Focus och lovade att de aldrig lurat någon att skriva på ett medlemspapper för att suga pengar ur staten. Motionen godkändes.

Anders »Pläden« Billander lyfte sin motion om att F6 inte ska få servera eller sälja öhl av märket Pripps med motiveringen att: »Öhl av märket Pripps smakar väldigt illa och ingen bör utsättas för detta«, och att det ska åligga DP att se till så detta följs. Styret föreslog att det under F-arr inte ska få serveras eller säljas Pripps förutom vid häfv och i kårhuset. Pläden jämkade sig med Styrets förslag och efter en vild diskussion med flera sakupplysningar kunde motionen bifallas med Styrets ändring.

Julien Aubert hade en motion angående en preliminär verksamhetsplan där sittande styre i samarbete med sina aspar tar fram en verksamhetsplan för kommande läsår. Efter en omformulering av motionen kunde den bifallas.

Pläden hade även en motion om att Foc ska ordna en fysikbal. Punkten slogs ihop med Styrets proposition om att sektionsfunktionärerna Balnågonting instiftas och att det i reglementet uppdateras så att det åligger FnollK,

DP och F6 att ha varsin valfri medlem i Balnågonting. Denna punkt tog utan tvekan lägst tid men Styrets proposition med diverse tillägg röstades tillslut igenom och Balder lovade att söka Balnågonting.

Henrik »Henhan« Hansson visade med projektor vilka ändringar Styret föreslog i stadgar och reglemente. Ändringarna gick igenom kapitel för kapitel och frågor kunde ställas på varje del. Stadgarna kunde fastställas med inkommande tillägg men behöver klubbas igenom på nästa sektionmöte för att vara giltiga. Reglementet med de ändringar som gjorts börjar att gälla då stadgarna är godkända.

Sektionsavgiften för hösten 2007 fastställdes till 50 kronor.

Dumvästen tilldelades Marianne Berg för att vara tidsoptimist och skicka iväg sin mammas dator med tåget till Åmål utan att själva kliva på.

För mer intressant och detaljerad läsning hänvisas till sektionmötesprotokollet som finns på anslagstavlan i Focus och på hemsidan inom kort.

Isabelle Stockman
sekreterare F-styret

Martins mening

Kära F-teknologer!

Jag gör ett försök att återuppta den här traditionen att skriva en rad till varje nummer av Finform. De senaste pressstoppen har råkat sammanfalla med konstiga eller pressade situationer för mig, men nu verkar det gå bättre, och det har det tänkt fortsätta med.

Som vanligt är det här inte en formell informationsspalt, utan något om vad som rör sig i mitt huvud kring utbildningen, och vice versa, för tillfället. Just nu tänker jag en hel del på F:s plats bland civilingenjörsutbildningarna på Chalmers, och hur det skall se ut framöver. Alla ni som går på F har säkert någon sorts känsla för vad som gör F speciellt. För mig handlar det mycket om att gå långt och djupt i de grundläggande ämnena, för att skapa en verktygslåda, och även ett självförtroende och ett mod, för att att kunna ta sig an ett brett spektrum av problem inom en stor mängd områden. Det är en krävande utbildning, och jag hoppas att de flesta av er känner att det är en stark prestation även att klara sig igenom grundläggande matte- och fysikkurser med godkänt betyg.

Om man jämför med hur det såg ut i forntiden, t.ex. när jag själv gick på F, så har det ändrats en hel del i avslutningarna, men inte extremt mycket i de första tre åren. Det är först sedan jag blev programansvarig som jag, gradvis, insåg att så gott som alla andra civilingenjörsprogram har förändrats mycket mer än F, och framför allt att de har kommit att skilja sig mycket mer från vårt program än jag hade förstätt.

Delvis beror detta på att vi har haft ett ganska jämnt och högt söktryck och år efter år fått in årskullar av extremt duktiga studenter (tack, alla!), medan nästan alla andra program har tvingats till förändringar när kon-

junkturer har svängt, när söktryck har sviktat, osv. Det som man tappar är inte lätt att ordna tillbaka, och det är inte uppenbart för mig heller att det är det man vill på resten av Chalmers.

F framstår mer och mer som en ganska singulär företeelse i sammanhanget. För mig är det nästan självklart att F:s identitet och existensberättigande är avhängiga den teoretiska nivå vi kan hålla i de grundläggande kurserna (givetvis stödd av experimentell verksamhet m.m.), men jag tycker mig möta allt mindre förståelse för det i bredare Chalmerskretsar.

Vi håller nu på att genomföra en omställning till systemet med kandidat- och masternivå. Det är tradition att F-studenter har ganska fria val de sista åren. Så tycker jag det skall vara – man har skapat sig en grund i ämneskunskaper och förmågor som kan användas i många olika områden, inte bara renodlad fysik. Många av masterprogrammen rekryterar studenter från en lång rad olika kandidatprogram, med ganska olika bakgrunder.

För mig känns det angeläget att vi kan försäkra oss om att en F:ares särskilda bakgrund förvaltas och utvecklas, även om det skall ske tillsammans med studenter med helt andra kandidatutbildningar, och inom ett system vars ekonomiska styrmedel premierar kvantitet, antal studenter, och är okänsligt för kvalitet och ämneshöjd. Hur gör man för att vakta på detta? Nå, jag kanske oroar mig i onödan? Tycker ni något vill jag gärna höra.

En annan sak jag har tänkt på mycket senaste tiden är hur mycket bra arbete som läggs ned av F-studenter på utbildningen, på den allmänna trevnaden och på att skapa bra kontakter mellan studenter och lärare. Stora tack till styret, SNF och alla andra som anstränger sig. Men förstås tack också

till er som »bara« studerar och hjälper till att göra F till vad det är, så måste man också kunna göra.

Imorgon åker jag på en konferens i Stockholm, och kommer tillbaka efter helgen lagom till en sektionens dag-sittning med studenter och lärare som styret bjudit in till. Trevligt. Mer då? Passa på att sitta in gamla biblioteket, och fundera på hur det bäst ställs i ordning under sommaren! Vi ses på måndag då, eller snarare kommer att ha skolat setts, med tanke på pressläggningsdatum.

Martin

En tripp till

Åby äventyrsbad

Söndagen den 3 september begav sig nollningsgänget iväg till Åbybadet för att bli rena och samtidigt ha roligt. Alla hade vid samlingen utanför Chalmersbiblioteket en förväntansfull inställning till vad som komma skulle. Oskar Allerbo i NollK var stundtals så uppeggad att han utförde enklare akrobatiska konststycken. När så vi anlände vid badet borta i Mölndal kom där ut en trevlig man som gick igenom alla nödvändiga säkerhetsföreskrifter.

Väl inne på vad som kallades »upplevelsebadet« blev jag personligen glatt överraskad av alla de roliga rutschkanor och varma bubbelpooler som där stod att finna. Det fanns tre rutschkanor och två bubbelpooler, en lite större än den andra, en varmvattenbassäng samt ett flertal 50-metersbanor att tillgå. Den rutschkana som jag tyckte var roligast var en där man åkte genom ett smalt rör som ibland var helmörkt för att sedan komma fram i en stor röd trattliknande kana där man åkte i en spiralliknande rörelse till dess man slank igenom ett hål i mitten och landade i en mindre undre bassäng.

Efter ett tag gjorde hungern sig påmind för många och det beslutades om att göra ett gemensamt större inköp av pizza för dem som ville ha. Även om många höll till på de flesta ställen under hela vistelsen på badet så tyckte jag mig märka en större ansamling F-besökare i varmvattenbassängen efter det att pizza hade distribuerats. I sin helhet tycker jag detta var bland de bästa av nollningens arrangemang och vågar nästan säga att ingen som följde med på det tyckte det motsatta; det var riktigt roligt att leka runt på detta badhus!

Vad som eventuellt blev efterverkningarna av vårt besök där är något

jag bara kan spekulera i, men det är ett faktum att bara fem dagar efter det att vi var där stängde badet för allmänheten och bolaget förklarades i konkurs. Om det hör till saken, hur jag under vistelsen där hörde allas vår NollK-ordförande Per Löfqvist stoltserandes med hur väl de hade pressat ner priset på sejouren, låter jag vara osagt, men hemskt trevligt var det.

Johan Harald

Varmvattenbassängen var riktigt skön att leka i.

På bilden nedan ser vi de olika rutschkanorna, den röda detaljen till höger är också en sådan. (Den som har svårt att avgöra vilken detalj som är röd hänvisas till färgseendetestet i Finform 2 04/05.)

Redax rekommenderar...

En uppfinning

Ett mästerverk

Anders

Få uppfinningar har bidragit så till att utöka människans kunskap som de *utbytbara typerna*, vilka används i bokpressar. Det är inte för inte denna anses vara en av markörerna av övergången från medeltid till renässans.

Få samlingar har väl bidragit så till den svenska musikskatten som *Fredmans Epistlar*. Innehåller det mesta från socialrealism över naturlyrik till dryckesvisor. Dock inget för den pryde.

Ewok

Destillatorn. Denna uppfinning har såväl förgyllt, som fördärvat liv sedan urminnes tider. Den går alldeles utmärkt att använda för att framställa såväl bränsle för själen som för bilen.

Laphroaig är ett rökigt mästerverk från Islay. Detta mästerverk passar att njuta av både på museer och i hemmet. Lämpligen njuter man av det till en låt av Muddy Waters.

Sara

Vilken vardagsuppfinning skulle jag inte vilja avvara? Om jag ignorerar all stringens för en stund och bara känner efter, så är nog den uppfinning jag helst inte vill behöva klara mig utan faktiskt *tvättmaskinen*. Men vad är tvättmaskinen utan el eller rinnande vatten...?

Varför inte, till exempel, en film som har en stark och komplicerad kärlekshistoria, slaveri, imbordeskrig, styrkan från hemmets jord, järnvilja att åter bygga upp en tillvaro som påminner om lycka (oavsett på vems bekostnad det sker), oförmågan att skydda sig mot olycka, ond bröd död – och inte minst färg?

– Frankly, my dear, I don't give a damn!

Henrik

Datorstyrda skumgummimissiler är en extremt meningslös uppfinning, fast ändå väldigt fin.

William Turners totala produktion måste räknas dit. Ett besök på National Gallery i London rekommenderas varmt ifall man inte förstår varför.

Marie
Antoinette

Giljotinen är en human och effektiv uppfinning som är uppdöpt efter doktorn som kom på den. Den har underlättat dödsögonblicket för många vänner till mig. Lustigt, även deras blod var rött.

När man vaknar upp på sin födelsedag, vill man överraskas med en härlig vit *gräddtårta*. Detta feta mästerverk lägger grunden för en underbar dag. Dessutom är den alldeles utmärkt till att mätta hungriga gatubarn. Om de ändå förstod det själva...

LAN-party

En tanke

Få tankar är så trevliga som den att om många hjälps åt så kan de tillsammans åstadkomma en encyklopedi värdig att jämföras med de kommersiella, även om bidragsgivarna inte alltid har akademisk bakgrund. Den som vill se resultatet kan gå in på www.wikipedia.com

Go mad, mö mad och mad i räddan tid. En skånsk tanke som passar i hela landet. Efter måltiden är ett lämpligt tillfälle att avnjuta mästerverket.

RMP. Utskrivs till »riktiga människo-personligheter«.

»Thank you, Sirius Cybernetics Corporation. 'Let's build robots with genuine people personalities,' they said. They tried it out with me. I'm a personality prototype. You can tell, can't you?«

Platons tanke att det finns en *idévärld* är trevlig. Där finns det en perfekt idérepresentation av allt. Jag vill träffa idéhunden. Hur ser den ut? Hoppas det inte är en pudel, det skulle förstöra min världsbild.

Tanken om *frihet*. Möjligheten att välja vilken blå klänning man ska bära under dagen. Möjligheten att välja mellan en fransk kung med nyckelmani och en stitlig svensk officerare. Friheten att få välja båda.

Datum: Samma som första nollningsbastun och dagen därpå

Efter bastun var det bums upp till LAN-partyt. Antalet deltagare minskade lite under kvällen, men i genomsnitt var vi väl åtta, nio personer eller så. Där fanns allt ett LAN-party kräver, så som kablar i virrvarr, skräpmat och tilltugg som skulle ha fått Viktväktarna att gå i taket, massor av upplysta skärmar och så klart alla gamers.

Per hade även förberett en quiz för alla (med temat dator/TV-spel så klart). Trots tappra försök att få Carmageddon att funka i nätverk så misslyckades det, så för de flesta var det Quake som gällde för hela slanten.

Först lite samarbete och sedan death-match som avslutning.

Någon gång runt tretiden började folk tycka att det räckte, så då lade vi ner och hjälpte Per att packa ihop och bära tillbaka all utrustning (vid det här laget var vi bara några stycken kvar). De som hade missat sina sista bussar lyckades alla övernatta hos någon annan, så där var det inga problem. Den större utmaningen låg snarare i att vara pigg på Bernhards lektion klockan åtta på morgonen efter att ha lämnat Chalmers någon gång kring halv fyra.

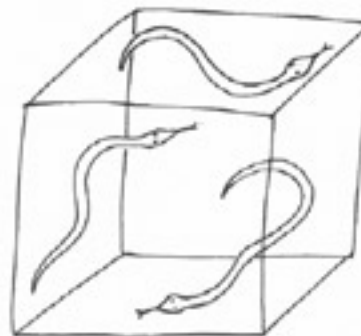
Robert Masgren

snakes on a line

snakes on a plane

snakes in space /Kiam

William James Sidis

Kära sektionskamrat, jag har något att berätta för dig! Vi kan vara stolta över att gå på landets svåraste utbildning; trots missade tentor och hjärnsläpp tillhör vi ett gäng riktigt smarta gossar och tjejer. Men det lurar alltid en större fisk i vassen och jag skall berätta om den kanske störste av dem alla, som även i unga år hade kunnat ge till och med Hans Majestät Cederwall en riktig omgång. Damer och herrar, jag ger er: William James Sidis!

Historien om den mycket märkvärdige William James Sidis tar sin början mitt i det sena 1800-talets Ryssland, där den välkände psykiatrikern Boris Sidis överväger att lämna landet när det politiska förtrycket gör det omöjligt att leva ett anständigt liv. Omkring 10 år före sekelskiftet lämnar han landet och flyttar till Amerika, helt oanades att hans framtida fru, judinnan Sarah Mandlebraun, två år senare fattade samma beslut för att

fly från den ökande antisemitismen. I Amerika lär sig den begåvade Boris snabbt engelska och börjar snart arbeta som psykiatriker och undervisa i psykologi på Harvard. Sarah gör även hon stora framsteg på kort tid, och börjar ta sig igenom en utbildning i medicin med utmärkta resultat.

Dessa två mycket intelligenta människor träffas under sina engelskstudier, blir förälskade och gifter sig. Snart får de sitt första och enda barn, som får namnet William James, efter Boris vän och kollega, som blir pojkens gudfar. Barnet tar upp all föräldrarnas uppmärksamhet och Sarah slutar sina medicinstudier för att uppfostra sin son på heltid.

Inspirerade av ett Harvardprojekt om barns mentala utveckling bestämmer de sig för att odla en enorm kärlek till kunskap hos pojken redan som barn. Och det lyckades också, med råge! William kunde säga sina första ord bara sex månader gammal. Sedan gick utvecklingen fort. Läsningen kom in och vid ett års ålder kunde han stava felfritt. När han var 18 månader satt han vid köksbordet, matade sig själv och läste utan problem New York Times och kunde ta till sig nyheterna.

Han lärde sig skriva på maskin när han var tre (det första han skrev var en leksaksbeställning). I fyraårspresent av sin far fick han Julius Caesars *Gal-liska kriget*, skrivet på latin. William James läste boken och lärde sig latin genom detta, helt på egen hand. Han fortsatte med att läsa Homeros verk på grekiska, som han också bemästrade kort därefter.

När han var sex år hade han förstått hela Aristoteles verk *Logik* och lärde sig samma år ryska, franska, tyska och hebreiska, följt av arameiska och turkiska. Hans språkintresse höll sig vid liv och han kunde vid slutet av sitt liv omkring 40 språk.

Han uppfann även ett eget tungomål, Vendergood, baserat på latin och

enligt honom själv enklare än esperanto. Språkets uppbyggnad förklarade han i sitt verk *Book of Vendergood*, som han författade som barn. Flera andra böcker författade han under sin livstid, och hans produktivitet som barn medförde att han innan åtta år fyllda hade författat fyra böcker. William hade också fattat intresse för människokroppen vid denna ålder, och efter att ha avslutat grundskolan på sju månader klarade han av Harvard's examen i anatomi.

Hans räkneförmåga var också en framgångssaga. Innan han hade fyllt två år var räkningen bekant för honom. Han hade också lärt sig räkna ut veckodagen vilket datum infann sig över ett spann på 10 000 år. Några år senare väcktes William James Sidis intresse för matematik på allvar. Han skapade ett logaritmsystem med basen 12, för dess praktiska användning inom astronomin, som var ett av Sidis många specialintressen.

Hör och häpna, F-teknologer: när han var åtta år hade han redan gått om sin far, ett matematiskt geni, i matematisk begåvning, och hade sådan kunskap att han hade kunnat

komma in på Massachusetts Institute of Technology, MIT, men bestämde sig för att vänta. All matematik hade han lärt sig i sitt hem genom självstudier. Ibland satt han och rättade doktoranders arbeten på kvällarna.

När han var elva år började han på Harvard, och bemästrade snart matematik och astronomi för universitetet. Han förutsåg existensen av mörk materia 20 år innan det observerades för första gången. Samma år höll han föreläsningar om kroppar i fyra dimensioner. William trivdes aldrig på Harvard sedan en stor våg av antisemitism kom in, och han lyckades endast ta sig igenom sina studier med cum laude i stället för magna cum laude i avgångsbetyg. I stunder som dessa var det synd att den unge Sidis inte hade lika goda sektionsskamrater som omger oss dagligen.

Nyheter om underbarnet spreds snabbt, och han hade nu börjat bli lite av en kändis i trakten. I en tidningsintervju skall han ha yttrat att han ämnade leva det perfekta livet, som enligt honom innebar att leva i celibat. Han skall också ha hävdad att han inte var attraherad av vare sig kvinnor eller män. Kort efter sin examen fick han en professur på Rice University i Texas, där han vantrivdes på grund av att studenterna retade honom för att han var yngre än de och lämnade sin karriär som matematiker för att börja studera juridik vid Harvard i stället.

Hans intresse för politik blev nu mycket starkt, och han arresterades efter att ha deltagit i en socialistisk första maj-manifestation mot kriget. Det skall nämnas att han sedan sahlade om från socialismen till att föredra en quasi-libertariansk samhällsmodell som han själv konstruerat (även genier har svårt att bestämma sig för politisk ståndpunkt).

Han avslutade hur som helst sina studier i juridik utan att ha tagit examen. Under rättegången lär han också

ha yttrat att han inte tänkte svära vid Bibeln eller landet, eftersom hans gud var evolutionen och att han inte trodde på nationen utöver Självständighetsdeklarationen.

Mot vuxen ålder tog emellertid hans liv en helt ny vändning. Han ville förverkliga sin dröm om att leva ett tillbakadraget liv. Han tog bara lägkvalificerade jobb under återstoden av sitt liv, som på kontor och i verkstäder. Han dog av en stroke 1944, endast 46 år gammal, ensam, olycklig och utan barn. William James Sidis går så gott som okänd genom historien, men han är utan tvekan en vinnarkandidat till titeln världshistoriens mest intelligenta människa.

Efter att ha läst eller hört om denne märkvärdige man är det kanske svårt att tro att han överhuvudtaget har funnits, men trots att Sidis föddes 1 april är detta inget aprilskämt; det finns många säkra källor som kan bestyrka hans existens. Ellen Winner, världsberömd forskare om begåvade barn, nämner honom ett antal gånger i sin bok *Begåvade barn*. Författaren Amy Wallace skrev en hel biografi om underbarnet, med det passande namnet *The Prodigy: A biography of William James Sidis, Americas Greatest Child Prodigy*.

Sidis tankar om ett tillbakadraget liv återspeglas i hans böcker som han skrev; många av dem skrevs under pseudonymer och få av dem finns bevarade idag, vilket kan ha bidragit till att man inte känner till honom särskilt väl. Att få ett mått på detta supergenis IQ är snarare en spekulativ fråga än en vetenskaplig. Psykometrikern Abraham Sterling uppskattade hursomhelst Sidis IQ till att ligga någonstans mellan 250 och 300. En helt obegriplig siffra, som väcker tankarna till sin egen, i jämförelse ganska blygsamma position i världens spindelväv av stora människor. Men fatta mod, bästa sektionsskamrater! Kanske står någon av oss vid sidan av någon av dessa människor i framtiden.

Alexander Wirdemo

För den textkritiske läsaren:
Informationen ovan är hämtad från

Sidis Archives: www.sidis.net

Begåvade barn – myt och verklighet
av Ellen Winner för Brain Books,
Jönköping 1996

<http://en.wikipedia.org>
sökord: William James Sidis

The greatest mind ever: a lesson from history.

Artikel tillgänglig via
www.daveslater.telinco.co.uk/sidis.htm

William James Sidis.
Artikel tillgänglig via
<http://www.uh.edu/engines/epi969.htm>

Alien,

Aftonbladet, astronautblöjor

Det var i höstas som rymdfiebern dök upp i Sverige och dröjde sig kvar hela vintern. Aftonbladet sammanställde faktarutor om rymden (ej att förväxla med horoskop) och räknade ner dagarna och Christer Fuglesang höjdes till skyarna som tilltänkt 'årets svensk'. Han chattade och svarade på frågor om rymdpromenaderna, om Gud och om hur jorden såg ut från rymden.

Sedan var det förstås vi som sa oss fullkomligt strunta i Christer Fuglesangs förehavanden. Alla vi som lät oss provoceras av att en torr landskamrat plötsligt blev representant för det enorma, fantasieggande världsallettet. Istället hyrde vi Alien och åt popcorn och blev rädda när det lät konstigt från våra magar.

Nej, med Christer som rymdikon framstår kosmos som tristare än a-ekonomi. Den enda anmärkningsvärda information som framkommit denna rymdvinter är de omdiskuterade uppgifterna om toalettbesöken ombord på rymdfärjan – behoven utträttas tydligen i en särskild rymdblöja. »På grund av viktlösheten så fungerar inte tarmarna som vanligt, så man måste verkligen kämpa hårt för att få något att hända. Det kan vara ganska så oskönt« berättar Christer Fuglesang på ESA:s hemsida.

Mer spännande än Christer är de livsöden som flockas omkring honom. Under början av 1990-talet sa Elisabeth Fuglesang »vi får se vem som hinner först« till sin man. De hade en överenskommelse om att ifall Christer skulle bli uttagen som astronaut innan hon fick ett bra jobb så skulle hon ställa upp och stötta honom. Båda var civilingenjörer i teknisk fysik från КТН och medan Christers astronautplaner började bli verklighet

tackade Elisabeth nej till ett jobb som klinisk provningsledare på ett stort läkemedelsföretag. Istället följde hon med Christer till Moskva och till Kazakstan och till Houston. Hon har ägnat sitt liv åt att skjutsa runt Christer och gå på förmiddagsgymna och uppfostra barnen och ordna grillpartys. Stått för 'markservice' som det brukar kallas. Och vi noterar att hemma hos varje framgångsrik man lever en offrad kvinna.

Professor Bo Rothstein argumenterar för övrigt på DN Debatt den 28 januari för att ojämlikheten mellan könen orsakas av att kvinnor i allmänhet gifter sig med män som är några år äldre och som därmed kommit något längre i sin utbildning eller tjänar något mer pengar. Skillnaden i förutsättningar leder inte till någon maktobalans förrän föräldradigheten ska tas ut, då kvinnans förhandlingsläge är sämre än mannens och det blir mest lönsamt för familjen om hon stannar hemma. Medan kvinnan är mammaledig hinner mannen komma ännu längre i sin löneutveckling, och inför nästa barn har kvinnans förhandlingsläge ytterligare försämrats. Bos resonemang är klockrent och oklanderligt; frågan är vem som ska skyllas? Är skulden till ojämlikheten helt enkelt kvinnornas egen, eftersom de är dumma nog att gifta sig med män som kommit längre än de själva? Knappast.

När *Alien* spelades in var tanken först att besättningen uteslutande skulle bestå av män. Producenten Alan Ladd Jr. insisterade emellertid på att officer Ripley skulle spelas av en kvinna, och bytte helt enkelt ut skådespelaren Tom Skerritt mot skådespelerskan Sigourney Weaver utan att ändra något i rollens karaktär. Frågan är om

det hade det varit möjligt att tänka sig Elisabeth och Christer Fuglesang byta roller.

När Elisabeth Fuglesang var nolla på КТН hade Christer redan gått ut trean. De gifte sig 1983 och Elisabeth gjorde ett avbrott i sina studier och blev mammaledig medan Christer skred vidare i sina astronautplaner. Elisabeth avslutade sin teknisk fysikutbildning men valde alltså sedan bort karriären. »Du vill väl inte gå till historien som den som stoppade den första svenska astronauten?« sa en vän till henne och Christer.

Blev Elisabeth aldrig bitter? Hon säger i en intervju i DN: »Det finns dagar då jag tänker 'fasen, jag skulle gärna velat jobba' och är topp tunn rasande för att jag inte fick göra karriär, och Christer blir halvt olycklig för att det är hans 'fel' att det har blivit så. Men om jag väger ihop allt jag och familjen upplevt tack vare att Christer fick den här utnämningen, så tycker jag ändå att jag dragit en vinstlott«.

Ja, kanske är det tacksamt att vara astronauthustru. Mindre tacksamt att själv vara astronaut och olyckligt förälskad, som Lisa Nowak, även hon känd från en tur med Discoveryfärjan. Aftonbladet rapporterar om hur hon sträckkörde 150 mil genom staterna för att kidnappa och mörda sin kärleksrival Colleen Shipman. I sin väska hade hon enligt uppgift stålklubba, en fällkniv, en luftpistol, gummislang och flera sopsäckar.

Historien har allt som gör ett bra kvällstidningsuppslag, inklusive en peruk, en trenchcoat, diverse gummihandskar, pepparsprej och ett kärleksbrev. Sanningshalten i en bra story bör som bekant aldrig kollas. Enligt uppgift körde Lisa de 150 milena iklädd med rymdblöja för att slippa

och antifeminism.

slösa tid på toalettbesök längs vägen.

I skrivande stund pågår kvällspressens rymdsåpa fortfarande för fullt. Det värsta ståhejet kring Christer Fuglesang har lagt sig. Om han dyker upp på nytt i någon chatt eller något tv-program där man som tittare får ringa in sina frågor, vet jag i alla fall

vad jag skulle vilja fråga honom. Har du sett Alien, Christer? Tyckte du att den var bra? Var du rädd för att det skulle komma en alien när du var där uppe i rymden?

Anna Bjereld

Källor (ej triangulerade eller verifierade):

Aftonbladet 7/2-07:

»Hon blev kär – och galen«

Expressen 3/2-07:

»Nu berättar Fuglesang om toalettbesöken«

Dagens Nyheter 23/11-06:

»Förväntan större än rädslan«

Dagens Nyheter 28/1-07:

»Heterosexuella kärnfamiljen ett antifeministiskt projekt«

Det har blivit dags för dubbeltimme i Finforms dd-skola. Före rast handlar det om Latex och vackra avstavningar av en viss typ av sammansatta ord. Efter en kvarts jage på skolgården är det dags att lära sig vad »sed« och »awk« är för någonting och hur de används.

Lektion 1: Latex

Hur gör man i Latex för att få rätt avstavning av de två orden »glasskål« och »glasskål«? Ledtråd, den ena är gjord av glas och den andra använder man till att ha glass i. I det ena fallet blir avstavningen helt korrekt, i det andra fallet saknas ett s i avstavningen.

Det finns två lösningar på problemet. Använder man paketet babel så finns det en inbyggd lösning: `Gla"sskål`. Detta ger tre s vid avstavning och två annars. Problemet löst, artikeln avslutad. Fel. Problemet är förvisso löst, men artikeln är dock inte avslutad. Dum som bara en ewok kan vara, så implementerade jag en egen lösning, innan jag fick reda på att det fanns en existerande.

Detta kan man lära sig två saker av. 1: Har man ett problem, så har förmodligen någon annan löst det redan. 2: Om det inte redan finns en lösning, så finns här några tips om hur man finner en lösning på problemet, åtminstone i Latex.

Första delen av problemet. Hur fungerar kommandot `\-?` Lösning: Skriv in kommandot `\show\-` i tex-filen. När man sedan kör Latex i terminalfönstret får man följande meddelande:

```
> \- =macro:
-> \discretionary {-}{}{} .
1.7 \show\-
```

Detta innebär att definitionen av `\-«` är `\discretionary{-}{}{}.`

Andra delen av problemet. Omdefiniera kommandot `\-«`. Lösning:

```
\renewcommand{\-}[1][\discretionary{#1-}{}{}}
```

Nu dyker ett tredje problem upp. Det fungerar inte. Om man definierar ett nytt kommando:

```
\newcommand{\hyph}[1][\discretionary{#1-}{}{}}
```

Så fungerar det som det skall när man skriver `glas\hyph[s]skål`. Att tillämpa det som `\-«` fungerar dock ej. Varför fungerar då `\hyph[s]` och inte `\-[s]`? Jag googlade och fann ej svaret. Jag skickade ut en fråga i `comp.text.tex` och fick då reda på hur det var tänkt att man skulle lösa problemet med babel. Lite senare fick jag dock svaret varför inte `\-[s]` fungerade. Babel omdefinierar ett antal kommandon precis efter `\begin{document}`. Det finns alltså två lösningar på mitt problem. Det ena är att inte ha med babel, det andra är att ha mitt `\renewcommand` efter `\begin{document}`. Båda lösningarna fungerar. Den andra med en brasklapp; jag vet inte om jag fördärvar någon essentiell inställning i babel med mitt tilltag.

Det går alltså med min lösning att få glasskål att radbryta korrekt på två sätt i Latex. Dessa är `gla"sskål` och `glas\-[s]skål`. Den första kräver babel med svenska inställningar och den andra kräver min odefiniering av `\-«`.

/Eder vänlige kvartersewok

Lektion 2:

Det är inte ovanligt att man behöver behandla en textfil. Det kan gälla en utdatafil från en laboration, som skall in i matlab. Då detta skall göras, sparkar de flesta användare upp vi eller emacs. Detta kan vara jobbigt när man skall gå igenom en riktigt lång fil eller om man skall göra samma förändringar i flera filer.

Det finns flera användbara applikationer för att lösa den här typen av uppgifter och vilken man väljer att använda beror oftast på vad man vill åstadkomma, samt vilken applikation man är mest van vid.

Det jag pratar om är en så kallad strömmande editor. De två jag skall gå igenom här är de två största. Den första är `sed`, som står för streaming editor kort och gott.

Sed

Den vanligaste saken man gör när man använder `sed` är att byta ut textbitar som matchar ett mönster mot någon annan textbit. Om varje datum i ens datafil är separerad med `tex »|«` och man vill ha data separerade med `» «` för att få det läsbart av matlab, så är det här absolut bästa sättet.

```
sed -e 's/|/ /g' < infil >
utfil.m
```

En liten genomgång av kommandot. Flaggan `-e` används i stort sett alltid, därför är den i stort sett onödvändig. Man behöver inte använda `-e` för att exemplet skall fungera. `< infil` innebär att man omdirigerar innehållet i filen `infil` till `sed`. Det finns andra sätt att lösa detta på. `>> utfil.m` innebär att man omdirigerar utdata från kommandot till filen `utfil.m`. Hade man inte gjort detta så hade utdata hamnat i terminalfönstret istället.

Awk och sed

»' « behövs överhuvudtaget inte i exemplet. Det skyddar det som står innanför från shellet. I många fall är det dock nödvändigt. »s« betyder substitute och avgör vad sed skall göra. »/« är avgränsare och skall vara med tre gånger. Man kan använda i stort sett vilket tecken som helst, ni märker vilka man inte kan använda. »|« är det tecken man vill byta ut och »« är det tecken man vill ha istället. »g« står för att det skall ske varje gång, om detta inte hade varit med, så skulle bara första förekomsten på varje rad ha bytts ut.

Detta exempel skulle kunna ha gjorts enklare med `tr` eftersom det var bara ett tecken i båda fallen.

```
cat infil.tex | sed -e '/\\
begin/s/figure/tabular/' -e
'\\/end/s/figure/tabular/' >
utfil.tex
```

I detta fallet så görs substitutionerna bara första gången på varje rad och endast de rader som innehåller `\begin` och `\end`. Att man behöver skriva `»\\«` beror på att `»\«` är ett specialtecken, som används till att skriva ut specialtecken.

För mer information googla `»sed howto«` eller `»sed tutorial«`. Kom ihåg att google är din vän.

Awk

Awk är ett underligt namn som står för Alfred Aho, Peter Weinberger och Brian Kernighan. Dessa tre herrar skapade awk. Det mesta som kan göras i awk kan även göras i perl. Dock så har awk gamla anor i UNIX-världen.

Om man har en tabulator- eller mellanslagsseparerad fil och vill behandla denna på lämpligt sätt, så är awk programmet med stort `AWK`.

```
awk '/mönster/ {print
$1,$7,$2,$5}' infil > utfil
```

Detta kommando letar rätt på raderna med mönster på och skriver ut endast kolumnerna 1, 7, 2 och 5 i den ordningen. Precis som att jag endast skrivit en liten bråkdel av vad man kan använda sed till, så är det här bara en bråkdel av vad man kan använda awk till. Om man vill behandla en fil som inte är separerad av mellanrum, utan separerad av något annat tecken, så går det alldeles utmärkt att specificera det tecknet. Vill man veta mer så är det bara att gå in på google och genomföra samma sökning som ovan.

```
»sed -e 's/sed/awk/' <
echo sed tutorial > google«.
```

Så tar vi slutligen ett litet exempel. Skriv in nedanstående text i `vi/emacs` och spara som `get_trailer`. Skriv sedan `»chmod 0755 get_trailer«` i terminalfönstret. Surf på Apples hemsida under sektionen `»trailer«`. Leta rätt på lämplig trailer och markera länken. Skriv sedan följande i ett terminalfönster.

```
./get_trailer länk
```

Sedan är det bara att vänta på att ladda ned trailern. Som ni ser, det finns gott om nytta med sed och vi har bara skrapat på ytan än så länge.

/Eder vänlige kvartersewok

```
#!/bin/bash
pre=«${1%*:}*»
if [ »$pre« = »http« ];
then
    file=«${1##*/}»
    wget -q $1
else
```



```
file=«$1»
fi

link=`cat $file | sed 's/
h.640.mov'.*/h640w.mov/' |
sed \
    's/.*http/http/' |
grep h640w`
if [ -n »$link« ]; then
    wget $link
fi

link=`cat $file | sed 's/
h.640.mov'.*/h640w.mov/' |
sed \
    's/.*http/http/' |
grep h640w`
if [ -n »$link« ]; then
    wget $link
fi

link=`cat $file | sed 's/
h.480.mov'.*/h480.mov/' | sed
\
    's/.*http/http/' |
grep h480`
if [ -n »$link« ]; then
    wget $link
fi

link=`cat $file | sed 's/-
h.ref.mov'.*/_h480.mov/' |
sed \
    's/.*http/http/' |
grep h480`
echo $link
if [ -n »$link« ]; then
    wget $link
fi

rm $file
```


Korsord

Vågrätt:

1. Läses i tvåan
11. Del av kåk
15. Jordart
16. Ja på utrikiska
17. Fisk från sådan skall vissa undvika
19. Uttalas av vissa på inandning
20. Platta
21. Den finns ej
23. Ingenting som inte kan skapas
25. Matematiker utan sats med Cauchy
28. Strålgans
29. Numera försvunnen valuta
30. Tillhörande en tysk fysiker
32. Upphäva
35. Rensa
36. Okänd av eget val
37. Uthus
38. Jeanskreatör
40. Träd
41. Internetinfrastruktur?
42. Träd
43. $e^\pi - \pi \approx$
47. Dryck
50. Slaveri
53. genus
54. Märr
56. Mått
57. Kan man få
59. Förkortning av kaukasiskt rike
60. Uteslutande
61. Musikgenre
62. Misstas ibland för »var«
65. Kaliforniens universitet
66. Sjöburen hedersman
68. Skiftning
70. För derivering av sammansatta funktioner
71. Diagram för beräkning
73. Förbrytelse av ord
74. Skall man älska
78. Datamängd
79. Kan man bära
81. Sänder via FM-bandet
82. »Vad konvergerar $\sum_{n=1}^{\infty} 1/n^2$ mot?»
87. Lugn

88. Snuva
89. χ
90. Hinder
91. Fisk
92. Svarta skall man akta sig för
94. Misstänka
96. Science fiction-författare
97. Kalciumsulfat
99. Mekanikbok
102. Storleksordning
104. Mitt i
105. Sort
106. Ökänt bolag i Teckomatorp
107. Hörandes till ström
108. Dubblera för imperialistisk gångare
109. Bör man krok
110. Hibernationsplats
112. Protondonerare med ämne 51
115. Franska för svart
116. Tabueufemism, utan koppling till arkkonstruktör
117. 273,16 K och 611,73 Pa för vatten.

Lodrätt:

1. Ungefär $1/137$
2. Är x till a i x^a
3. Får man i eka
4. Skall man försöka nå upp till?
5. Kvickhet, spiritualitet
6. Rumänsk toppdomän
7. Träd
8. Har Sverige nu fått en
9. Norsk algebraeponym
10. En elementär, analytisk funktion
11. Hälsning
12. Kolloid av fasta partiklar i gas
13. Primal 4
14. Natligt förflyttande
18. Inåtbuktning i ryggen
22. Förfäst anordning för sänkning av skepp
24. Dåligt
26. Gångart

27. Nadirantonym
31. Utsida
33. Inte
34. Den andra skolan
37. Fanns mer av i fjol
38. Är metaller bra
39. Akustisk retur
44. Svårstavad dryck
45. Med ett n mindre kallas ofta det
46. Grekisk spritdryck
48. Lysergsyredietylamid
49. För skattande av kurvängd
51. Gjorde troligen släktklenod
52. Moskvatid
55. Sångare
56. P i Si
58. Upplöst land
60. Platonsk kropp
63. Interjektion
64. Övergående
67. Fågel
69. Sort
72. Fruktat paket
73. Minima i vattenstånd
75. Nog för vissa
76. Sjukdom
77. Lättat utrop
78.
80. Mörk som c
83. Tungmetall
84. Granskare
85. Trycks ej Finform med
86. 10^{18} henry
93. Skogsbär
95. Italisk väg
98. Besinningslös skräck
100. Boende på viss halvö
101. Huggvärja
103. Har vissa rum
108. En fisk
109. Mesopotamsk gudafader
111. Ton
113. Vismut
114. Octogesimal temperatur

FA 5/07

Sammanfattning av det vid prtesläggning senaste numret av Fantomen.

Istället för den utlovade upplösningen av Befälhavarens återkomst, som blivit försenad hos tecknaren, bjuder fantomenredaktionen på en repris av ett annat DP-äventyr; Djungelpatrullen – Klart slut!

Det utspelar sig (och skrevs) under mitten av nittiotalet, då Lubanga var president i Bengali och det var allmänt jobbigt att vara Fantomen.

DP – Klart slut! är ett spännande äventyr som visar hur praktiskt det kan vara för chefen för polisväsendet att vara tjenis med presidenten – eller i vart fall hur opraktiskt det är att ha honom som ärkefiende. Det här är ett av de avsnitt som faktiskt förändrade saker i Fantomens värld.

Den mopedburna och ständigt förkylda (finns det ett samband?) privatdetektiven Jerome K. Bloche letar efter en bortsprungna tjej. Hon har blivit relegerad från skolan för att hennes far arresterats för bankrån. Polisen letar efter henne för att sätta henne på ett hem. Att hon blivit hittad av ett par halvgodhjärtade småskurkar (som leker i större vatten än de borde) gör inte saken lättare. Men det slutar naturligtvis lyckligt.

I Söndagsklassikern vill skurkar åt den gyllene sanden vid Keela-Wee. Igen. Men den som kommer till Keela-Wee utan kärlek... Fantis nitar dem.

En nygamal serie gör entré. Latigo. Stadens unga vicesheriff vill kolla om Latigo har så god hand med skjutjärnet som folk säger. En av dem lämnar scenen lite skakad.

Ett istermonster från urtiden – ja, Herman, alltså – gör goda affärer på Lillemans glasskiosk.

Sala Sahlin

Namnfacit

I namnpysslet i förra numret hade vi sammanställt följande namn: Pieter Zeeman, Joseph Raphson, William Thomson, George Gabriel Stokes, Erwin Schrödinger, Blaise Pascal, Alfred Pérot, Geprge Ohm, James Maxwell, Gerard Kuiper, Gustav Kirchhoff, Lord Kelvin = William Thomson, Pierre-Simon Marquis de Laplace, Guillaume l'Hospital, Carl Friedrich Gauss, Augustin-Jean Fresnel, Richard Feynman, Charles Fabry, Leonhard Euler, Thomas Alva Edison, Louis de Broglie, Marie Curie, Pierre Curie, Irene Curie, Augustin Louis Cauchy, Ludwig Eduard Boltzmann, Alexander Graham Bell, Henri Becquerel, André-Marie Ampère.

Hittade du fler kombinationer så får du bonuspoäng!

Till höger presenteras även ett grafisk facit för den som finner det lättare att tyda.

Korsordsfacit

Bob Bob Bob Bob Bob
Bob Bob Bob Bob Bob
angryflower.com

OR ANYTHING

Bob presenteras med ett generöst tillstånd av skaparen Stephen Notley. Läs mer om den arga blomman på www.angryflower.com.

Akilles¹ är ute och springer. På vägen framför sig ser han Sköldpaddan², på väg åt samma håll. Han springer ikapp den och saktar sedan ned för att gå bredvid den.

Akilles: God dag, herr S.

Sköldpaddan: God dag, Akilles. Du är ute och springer, ser jag.

Akilles: Jo, jag behövde rensa hjärnan. Jag har läst en bok, och skall skriva en recension, men nu vet jag inte var jag skall börja.

Sköldpaddan: Vad säger du? Det kan väl inte vara svårt för någon som är så beläst som du? Det är väl bara att börja med att berätta vad den handlar om?

Akilles: Nähä du, så lätt är det inte. Boken handlar nämligen om så infernaliskt mycket- formella system, barockmusik, konst och biologi, och mer därtill. Dessutom är den skriven på ett sånt sätt att mycket av det hänger ihop och refererar till varandra, så det hela blir ungefär som att beskriva en Escher-målning.

Sköldpaddan: Kära nån då. Men varför provar du inte att skriva om boken som om du var inne i den då?

Akilles: Hmm. Du har nog rätt. Jag tror faktiskt att jag skall göra det; jag fick just en lysande idé. Jag tror jag skall springa hem direkt innan den försvinner.

Sköldpaddan: Gör du så. God dag, Akilles.

Akilles: God dag, herr S.

Fotnot 1: Grekisk hjälte som var erkänt snabbfotad

Gödel, Escher, Bach

Stycket du just läste var ett någorlunda typiskt exempel på hur ämnen presenteras i den bok som Akilles läst (*Gödel, Escher, Bach* av Douglas Hofstadter), och som han själv tillsammans med sköldpaddan spelar en framträdande roll i. De och några andra figurer får allt som oftast tjäna som mer eller mindre tydliga introduktioner till vad som sedan komma skall. De får ofta dessutom på detta sätt åtminstone implicit referera till sig själva, eftersom detta kan sägas vara bokens bärande tema. Att Akilles inte riktigt insett detta stämmer någorlunda med dennes karaktär i boken – man möter först de båda i samband med Zenos berömda paradox, och senare i Lewis Carrols variant på densamma, direkt lyft ur *Alice i Underlandet*.

Sedan följer en hopar kapitel om de mest skiftande ämnen: Bachs fugor (som samtalen mellan Akilles, Sköldpaddan et consortes ofta baseras på), Gödels ofullständighetsteorem (som förklaras med största noggrannhet) eller Eschers målningar bildar dock oftast fond. Förutom de ämnen Akilles nämde ovan behandlas även artificiell intelligens och hur man kan bygga sådant, fysik (man får sig bland annat Feynmandiagram och en kort beskrivning av hur supraledning fun-

gerar till livs) och vad »mening« är för något i samband med ett meddelande.

Även om boken som sagt har självreferenser som bärande tema, sticker den som synes ut på diverse sidospår från detta. Dessa visar sig dock allt som oftast illustrera någon aspekt av självrefererandet, eller det som Hofstadter egentligen vill ha sagt: Att intelligens i grund och botten inte är unikt, utan uppstår som ett emergent fenomen när ett system blir tillräckligt komplext, även om ingående »delsystem« är föga intelligenta. Detta illustreras av en myrstack, där även om ingen av myrorna själv är medveten om allt som pågår så kan myrstacken som kollektiv agera förvånansvärt rationellt. Detta är naturligtvis inte allt som tas till för att förklara ett såpass komplext område och speciellt Gödels idé att betrakta system på två nivåer exploateras för att klargöra poängerna. De självreferenser som diskuteras är nämligen oftast långt från den enklaste typ som ges som exempel tidigt, »Denna mening är lögn«. Refererandet är oftast av en aningen mer subtil natur, som när Akilles och sköldpaddan diskuterar en fuga av Bach och i själva diskussionen till viss del följer denna.

Boken är helt klart intressant att

läsa; idéerna presenteras med beundransvärd klarhet, dialogerna är oftast underfundigt skrivna (utan tvekan helt fantastiska för de med djupare kunskaper om Bachs musik. För de utan sådana räcker det med att slå upp vad en fuga är för något), även om man som fysiker kan störa sig på den naiva tanken som presenteras i en av dem där Sköldpaddan tagit fram en ekvation som skulle göra varje teoretisk fysiker grön av avund (Sköldpaddan kan räkna baklänges på alla molekylers rörelse och på så sätt återskapa ljudet av hur Bach framförde sin egen musik), och sedan lämnar varje experimentell fysiker minst lika grön då han faktiskt lyckas mäta alla molekylers rörelse (problemet med detta bevärdigas dock inte med ett enda ord). Lösningen av hans ekvation skulle nog dessutom göra varje matematiker än grönare, då den (oklart hur) råkar involvera lösandet av Fermats stora sats...

På det stora hela är dock boken som sagt helt klart läsvärd för var fysiker som önskar läsa något som nästan, men inte riktigt, är helt och hållet olikt fysik.

Anders Jonsson

Fotnot 2: Skalbeklädd reptil som är erkänt slöfotad

Alla hjärtans dag... Kan kännas helt underbart att få en bukett röda rosor av en beundrare, eller riktigt jobbigt om man är singel och bortglömd. Förresten, så vet ju alla att det är en påhittad låtsashögtid som är alltför kommersiell. Vad är det man egentligen vill säga med alla hjärtans dag? Man vill nog egentligen bara sprida lite glädje och kärlek. Det vill vi i PU, Programkommittén, också. Det är därför vi har valt att sätta ett stort rött hjärta i vår logga. Vi vill gärna kalla det vår namnsdag.

Chalmersperioden kan lätt kännas tråkig, om man inte försöker tillföra det där lilla extra. Vad sägs om bio till studentpris i RunAn varje tisdag och torsdag? Eller konsert i kårhuset till överkomliga priser? Kustskepparkurs, ölprovning, whiskeyprovning... Ja, listan på kurser och provningar kan bli hur lång som helst. Med detta vill vi göra din Chalmersperiod roligare.

Men stopp ett tag. Det kan vara minst lika roligt, att vara med och arrangera dessa saker, som att gå på dem. Vad sägs om att Puffa (det vill säga hjälpa till på konserter och liknande)? Eller kanske till och med aspa? Man kan alltid bara dyka upp och kolla om det är något som skulle kunna passa. Vår aspning börjar snart!

Om ni är sugna på att veta mer, så kan ni gå in på <http://www.pu.chs.chalmers.se>

PUss,
PU genom Lilla Ru

Käraste F-teknologer!

Nu närmar vi oss med stormsteg årets spexhändelse och skrattfest! Återigen bjuder F-spexet in till ett spektakel av

sällan skadat slag där du och dina vänner är välkomna att äta, skratta och – inte minst – interagera med spexarna!

Våra föreställningar kommer att äga rum på Focus i läsvecka två, läsperiod fyra, närmare bestämt 27/3, 28/3, 30/3 och 31/3. Biljetten, som kommer att kosta en dryg hundralapp, inkluderar som vanligt en trerätters middag och en trearters föreställning!

Det enda som fortfarande är hemligt är temat. Men håll utkik efter rebusar – kring 24/2 kommer de att dyka upp, och den förste som knäcker vår kluriga rebus vinner naturligtvis ett Fint Pris.

Eftersom vi återigen kommer att använda Focus som föreställningslokal så kommer det vara en smula trångt och bökigt där under föreställningsveckan. Vi ber om ursäkt för alla olägenheter som detta kan orsaka och ber att få påpeka att det bästa sättet att få något ut av situationen är helt enkelt gå och se vårt spex! Välkommen!

Spexhälsningar

Klara Insulander Björk,
producent för F-spexet 2007

Hej alla glada F-are!

Det är nu hög tid att anmäla sig till vårens roligaste event, nämligen Chalmerscortégen! Vill du vara en av de hundratals merister som bygger cortégen och på så sett vara delaktig i Chalmers största PR-händelse?

Tveka inte, det är grymt roligt. Det kan vi lova! Och glöm inte: Det är gratis, alla får bygga och det är alltid sol på byggplatsen! Så samla ihop kompisarna och anmäl er, ni kommer inte att ångra er!

Byggkramar från CCC

Aspa Finform!

– Hellre än väl!

alternativt

– Det går inte så fort, men så blir det inte så bra heller!

Fel-fel-fel-FEL

En ny förening har sett dagens ljus på F (även om bildandet skedde under kvällens senare timmar): Teknisk fysiks förening för spel – FEL.

Idén till FEL kläcktes efter den trevliga spelkvällen som anordnades under nollningen i höstas. Senare under hösten anordnades en spelkväll inom phaddergrupp 255 och när nu läsperiod 3 startade gjorde några ettorslag i saken och började anordna spelkvällar för F:are på onsdagarna.

Till arrangemanget i Signes den 31 januari kom 25 spelsugna själar. Motiverade av denna framgång bildade Hannes Kuusisto, Niklas Jakobsson, Oskar Lindgren, Johan Olofsson och undertecknad senare samma kväll officiellt FEL. I styrelsen som valdes tog Niklas hand om ordförandeklubban, Hannes blev vice ordförande, Johan blev kassör, Oskar valdes till sekre-

terare och undertecknad blev ledamot.

Jag citerar §4 i de nyligen antagna stadgarna: »Föreningens syfte är att främja spelande av olika former av spel, samt att genom detta på ett avslappnat sätt öka det sociala interagerandet mellan årskurser och individer på främst Teknisk Fysik, Chalmers«. Kort sagt: det är trevligt att umgås genom att spela spel och detta vill vi ta vara på. Sedan kan det naturligtvis finnas andra trevliga bieffekter på till exempel det intellektuella planet av några timmars strategiska överväganden i spel av olika slag.

Vid det här laget undrar du säkert vad FEL står för. Du har kanske förgäves försökt hitta tre bra ord som kan passa in i förkortningen. Hav förtröstan; vi har inte heller lyckats komma på en bra betydelse! Ursprunget till namnet är höljt i minnets dimmor,

men akronymen har en viss charm så vi ser ingen anledning att byta ut den. Däremot välkomnar vi förslag på betydelser.

FEL ämnar anordna spelkvällar på Focus eller annan lämplig plats de första onsdagarna i varje läsperiod. Ta chansen och gör ett besök! Spela skjortan av dina kompisar i poker, upptäck din dolda vighet i Twister, fördjupa dina kunskaper i anrika strategispel som schack och go, bilda allianser och bryt dem vid lämpligt tillfälle i Risk, bygg upp ett imperium i Settlers eller ta med ett eget spel och introducera det! Du behöver inte gå hungrig; vid varje spelkväll finns gratis tilltugg och dricka tillgängligt. Välkommen!

Anton Frisk Kockum

NASA

NASA Science News låter meddela att månen numera är metrisk. Bara USA, Liberia och Burma använder de engelska måttenheterna.

NASA har visionen att återvända med bemannade månfärder år 2020 samt på sikt upprätta en bemannad station på månytan. I början av 2007 proklamerar de att de skall använda metersystemet vid alla fortsatta månyteupdrag.

Beslutet fattades då NASA och tretton andra rymdorganisationer samlades för att analysera hur de kan samarbeta i utforskningen av månen och koordinera sina månprogram för allas bästa. På mötet deltog, förutom NASA och ESA, australiska, kanadensiska, kinesiska, franska, tyska, brittiska, indiska, italienska, japanska, ryska, sydkoreanska och ungerska rymdorganisationer. En talesman från NASA berättar att representanterna från de andra organisationerna »all gave a little cheer« när nyheten utannonserades.

Vilket metriskt bassystem de tänkt använda framgår inte av pressmeddelandet. Vågar man hoppas på SI-enheter?

Livet efter Chalmers

Del 3: Det nya landet

Nu har jag varit i Kanada i fyra veckor och börjar känna mig hemma på Queen's och i Kingston. Terminen är i full gång så jag börjar få en del att göra när det gäller kurser och att handleda labbar. Nu har vi riktig vinter här, men när jag först anlände så var det cirka 10°C varmt.

Det ord som beskriver mina första dagar här är »överväldigande« – det var så många saker som skulle fixas under de första dagarna. Allt från att hitta någonstans att bo till att skriva på anställningskontrakt och registrera mig som student. Det är mycket möjligt att man måste forcera lika mycket administration när man börjar som ny doktorand vid ett svenskt universitet, men här på Queen's så var det ett väldigt springande hit och dit med olika papper och underskrifter. Det måste dock sägas att alla jag möter är vänliga och hjälpsamma.

Att hitta en lämplig bostad var inte det lättaste. Definitionen av lämplig varierar förstås från person till person. Om jag hade varit här som utbytesstudent för en termin eller två så hade det säkert varit kul att bo ihop med folk, men nu ska jag bo här i flera år och är van att ha min egen lägenhet. Problemet här i Kingston är att det inte finns så mycket lägenheter och de som finns är relativt dyra, i alla fall i jämförelse med vad jag har råd med som doktorand.

I Kingston finns det mest vanliga hus och många studenter – framför allt de yngre – hyr hus ihop. Delar av kvarteren nära universiteten kallas »The Village« eller »The Ghetto« beroende på vem man frågar och där bor majoriteten av de yngre studenterna. Från vad jag har sett så och hört är många studenthus väldigt nedgångna och det var inte det jag var ute efter.

Efter en vecka på Bed&Breakfast (dyrt) och ytterligare en vecka hos en vän till en vän (som jag hade känt i två dagar) så hade jag lite tur och fick tag på en lägenhet i en kallare hos ett äldre par.

Samtidigt som det var mycket att göra de första dagarna så träffade jag en hel del kul

folk och har också haft mycket skoj. Jag hade nästan glömt bort hur kul det kan vara att hamna i en ny kontext där man inte känner någon sedan tidigare. Efter åren i ett alltmer välbekant Göteborg så är det trevligt att prova på något nytt och vara lagom äventyrlig, som att flytta till en ny kontinent.

Tänkte jag kunde säga lite mer om Kingston och Queen's. Kingston ligger på Lake Ontarios östra sida. Toronto och Montreal är 3–4 timmars bilfärd bort och Ottawa ligger något närmare. Kingston är en ganska liten stad; det bor cirka 60 000 invånare i själva staden. En bekant berättade att de finns en överrepresentation av mäniskor från tre grupper här. Dels är det studenter – Queen's har cirka 20 000 och det finns två skolor till – dels är det pensionärer och dels är det folk som har anknytning till något av de sju fångelser som finns här.

Som jag sa tidigare så är det mesta av bebyggelsen i Kingston villor. Det finns ett antal busslinjer men antalet avgångar är något begränsat (två i timmen) och de slutar gå vid nio (än tidigare på helgen). Natlivet är hyfsat men mycket är inriktat mot de yngre stunderna och i den kontexten känner jag mig något gammal. När det gäller kanadensisk öl så har jag inte riktigt hunnit bilda mig en ordentlig uppfattning, men många européer säger att de saknar ölen hemifrån. Det finns dock

Utsikt från min arbetsplats. Byggnaden i bakgrunden med det stora välvda fönstret är det naturvetenskapliga biblioteket. Kallas av studenterna för Harry Potter-biblioteket.

The Integrated Learning Centre vilket är den senaste/nyaste byggnaden på campus. Jag sitter på tredje våningen till vänster i bilden.

en schysst pub som brygger sin egen öl. När det gäller snabbmat så är det mycket hamburgare och vid det här laget så har jag nog sett alla snabbmatskedjor jag kommer ihåg från mitt år i USA. På det hela taget tycker jag mig se ganska mycket amerikansk påverkan här i Kanada.

När det gäller Queen's så räknas det som ett medelstort universitet. I Kanada verkar det mest vara känt för sin undergraduateutbildning (motsvarande kandidatdito). Det är tydligen svårt att komma in. Queen's ser sig dock som ett forskningsintensivt universitet och försöker stärka och nå ut mer med den bilden. När det gäller studentlivet så verkar det gå vilt till under det som motsvarar nollningen på Chalmers och ingenjörstudenterna ska förstås vara värst. Den som är nyfiken kan googla på »Queen's University« och »Grease Pole«. Det verkar vara ett allmänt känt faktum att en del studenter väljer andra universitet än Queen's på grund av detta. När det gäller arkitektur så är det betydligt färre tegelbyggnader än vad som finns på Chalmers. Det är en schysst blandning av moderna byggnader och sådana som går mer i klassisk stil. Namnet Queen's syftar på Englands Drottning Viktoria och universitetet grundades 1841. Queen's har historisk anknytning till Skottland och äger ett slott i England.

I förra numret skrev jag att jag skulle berätta mer exakt om det som

Ingången till Queen's »Cremona« vilket mest ser ut som nedgången till en tunnelbana.

gjorde att jag flyttade till Kanada, alltså min doktorandtjänst. Min tjänst är inte av det tekniska slaget utan är mer tvärvetenskaplig. Området jag jobbar inom är teknisk utbildning och det jag kommer att fokusera min forskning på är den roll problemlösning spelar för ingenjörstudenters lärande. För mig betyder detta att jag är på väg in i en ny spännande värld och att jag får jobba med frågor som jag funderat mycket kring genom åren på Chalmers. Min professor är väldigt engagerad gällande undervisning och lärande på tekniska högskolor och universitet och det ska bli intressant att jobba ihop med henne. För övrigt så bedriver hon även forskning inom materialvetenskap, kör en snabb motorcykel samt regisserar teater.

När det gäller ekonomi så har man det som doktorand generellt sämre ställt här i Kanada än i Sverige. Jag har efter det att försäkringar och studieavgifter är betalda något mindre att röra mig med än jag hade som student i Sverige och då går ungefär hälften till att betala hyran. Utländska studenter får också betala högre kursavgifter än kanadensiska, men i mitt fall så går min professor in och täcker upp skillnaden. Jag har fått intrycket att situationen är liknade i USA och det kan

ju vara bra att känna till för dem som eventuellt leker med tanken att doktorera i Nordamerika. Hur situationen ser ut i Europa vet jag inte.

För att avrunda så är mitt intryck av Kanada hittills väldigt positivt och jag är glad att jag är här. Det har varit så många nya intryck sen jag kom till Kingston och här har jag valt ut ett axplock av dem.

Jens Kabo

The Swedish Chip Truck som drivs av en familj svenskar som har emigrerat till Kanada. Det är hit man går om man vill ha svenska köttbullar eller potatissallad. Populärt ställe. Det var de som hjälpte mig att hitta ett temporärt boende.

Den ultimata Evert Taube-

Någon gång förra året tycks någon, någonstans fått en god idé (eller snarare två någon). Denna bestod i att sammanställa en hög inspelningar med Evert Taube. Gott så. Taube var en fantastisk diktare, och han kunde även framföra sina låtar på ett utmärkt maner.

Allt han skrivit stod dock tydligen inte att finna, och bland de saknade alstren finns bland annat *Briggen Blue Bird av Hull*, vilket måste räknas som en stor miss. Vissa andra visor finns istället i dubbel uppsättning, men alls inte så många som man skulle kunna tro. I vilket fall lyckades denne någon spåra upp hela 72 olika inspelningar med Taube – en icke oansenlig mängd. Tyvärr tycks de goda idéerna därmed sinat, ty därefter följer en samling missgrepp så grova att man blir förtvivlad.

För det första uppgår den totala speltiden till cirka tre och en halv timma – på intet sätt en oansenlig längd, och tillräckligt för att fylla minst tre CD-skivor. Istället för att göra detta så valde någon att istället sprida ut dem på inte mindre än åtta(!) skivor, med resultatet att varje skiva innehåller ungefär en halvtimmans musik. Vad anledningen till detta beslut kan ha varit kan endast spekuleras i, men troligen har det faktum att man valt att sätta ut den stor bluffa med texten »8 CD« på asken något med saken att göra.

Asken ja. Den är tillverkad i tunn papp och tämligen stor, vilket

Svenska versaliseringsregler

I svenskan, till skillnad mot engelska, versaliseras endast första ordet i ett egennamn, förutom de eventuella delar som själva är egennamn. Exempel: »Flickan i Havanna«

Taube for dummies

Evert Taube, författare, kompositör, trubadur, lutspelare och konstnär, född 1890 i Göteborg och uppväxt på Vinga fyrplats, död 31 januari 1976 i Stockholm.

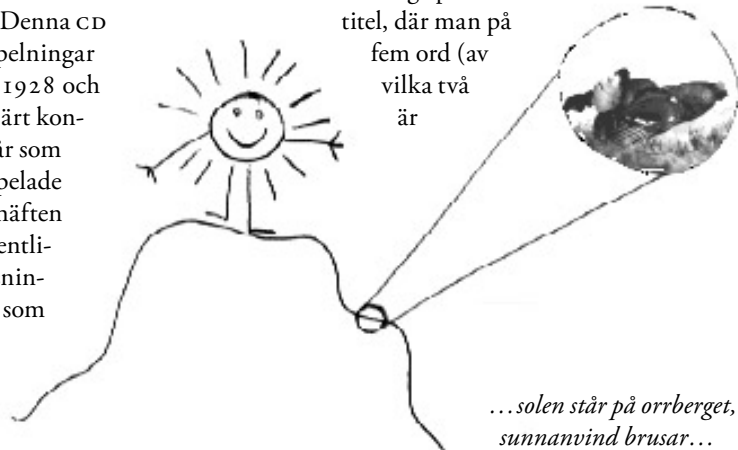
Evert Taubes bidrag till den svenska visskatten får honom att räknas som en av Sveriges nationalskalder. Hans produktion omfattar prosa och poesi, men det är för sina visor han är mest känd; han skrev över tvåhundra visor under sitt liv. Spenderade stora delar av sin ungdom som sjöman och i Sydamerika, där han bland annat arbetade som gaucho.

Källa: Wikipedia

knappast är förvånande när den skall rymma 8 halvfulla skivor. Däremot rymms inget annat. Om man nu skall göra en sån här samling så kunde man ju vänta sig att kompilerarna skulle bjuda på lite intressant extramaterial – en tunn folder med introduktion till sångaren och de olika låtarna hade inte varit malplacerad. Det finns visserligen en kort text i häftet i varje CD-ask, men förutom att berätta när spåren på de olika skivorna spelats in så finns det bara en kort text som inte varierar mellan de olika skivorna (vilket ibland leder till sådana malörer som att förklaringen »Denna CD innehåller inspelningar gjorda mellan 1928 och 1945« står i bjärt kontrast till de spår som anges som inspelade 1949). Dessa häften innehåller väsentligen två upplysningar av det slag som tidigare efterfrågades: dels att *Flickan i*

Havanna inte fanns i verkligheten och att *Samborombom* i verkligheten hette *El Cerro de la Gloria*.

Förutom att vara intetsägande är även dessa häften fantastiska exempel på undermåligt språkbruk, med konstig indelning av såväl stycken som meningar och växling av tempus mitt i meningar. Det mest flagranta exemplet är när en mening till synes har huggts av på mitten och ett nytt stycke påbörjats. Stavningen är dock i alla fall korrekt, vilket man inte kan säga om denna på många sätt undermåliga produkts titel, där man på fem ord (av vilka två är

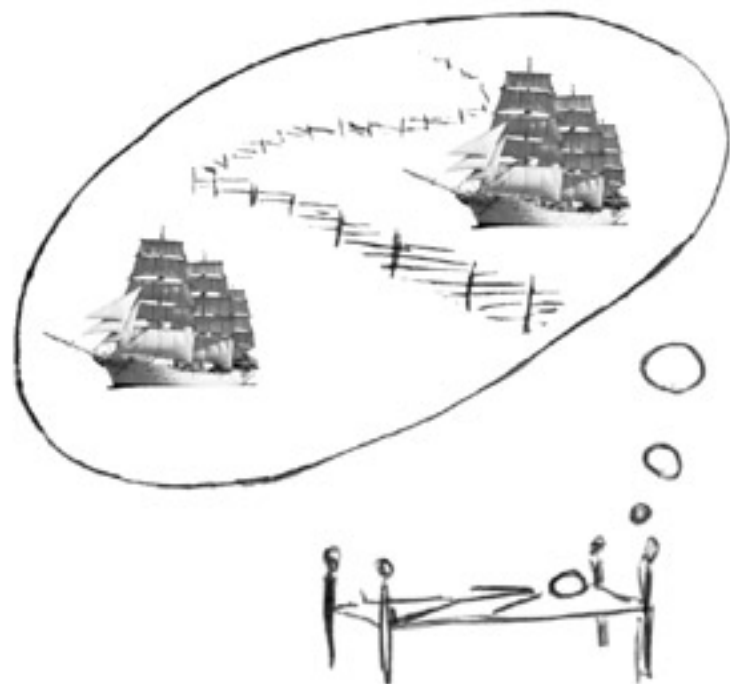
...solen står på orrberget, sunnanvind brusar...

samlingen?

Personer i visorna

De två vanligaste figurerna i Taubes visor är sjömannen, äventyraren och kvinnokarlen Fritiof Andersson och Sjösalabon och barnafadern Rönnerdahl, vilka bägge ofta antas vara Taubes alter egon.

Källa: Wikipedia

... så jag räkna alla segel och jag räkna om igen, ifrån flyng jib till röjlar och mesan...

»Evert Taube«) lyckats åstadkomma en särskrivning, ett grundläggande grammatiskt fel, samt helt lyckats missa att man i svenskan endast verbaliserar den absolut första bokstaven i en titel förutom eventuella egennamn, vilket lett till att den fått titeln *Den Ultimate Evert Taube Samlingen*.

Kritiken tar dock inte riktigt slut med detta; det finns mer som skulle ha kunna ha gjorts men som egentligen

inte är ett problem av samma paritet som ovanstående: samlingen skulle lätt ha kunnat ta pluspoäng om spåren varit ordnade i någon form av logisk ordning, så att en eller två helt dedikerats till Fritiof Anderssons öden och äventyr, istället för att som nu lägga *Tango i Nizza* som spår 8 på CD 4 och *Fritiof & Carmencita* som spår 9 på CD 7, och *Fritiof Andersson* som spår 8 på CD 7 medan *Jag är fri, jag har sonat* är spår 4 på CD 6 och spår 4 på CD 8.

Efter allt detta ovet mot vem som nu sammanställt denna samling så skall det dock sägas att alla dessa klagomål egentligen rör tämligen triviala saker jämfört med det som man egentligen betalar för, speciellt om man ändå främst tänker spela musiken i en dator. För den som vill få en någorlunda omfattande Taube-samling på lagligt vis och endast köpa en enda produkt finns det egentligen bara ett annat alternativ, som visserligen innehåller allt han spelat in (231 spår) och dessutom inte tycks lida av de ovan uppräknade felen, men som å andra sidan kostar 4 gånger så mycket. Man får kanske vad man betalar för.

Anders Jonsson

Svenska adjektivändelser:

Svenska språket är intressant då det är ett av få språk som i något sammanhang har den feminina formen som grundform: i adjektivändelser, som normalt har den feminina ändelsen -a. Denna ändelse breder dessutom ut sig, och kan dessutom användas om manliga personer. Den maskulina ändelsen -e kan dock endast användas om manliga personer.

Sammanhängande sånger

Evert Taube lät ibland sina sånger direkt knuta an till innehållet i tidigare sånger. Ett exempel är hur i »Fritiof Andersson« berättas om hur denna blir akterseglad i Buenos Aires efter att ha tjusats av en flicka från Paseo de Colon och blir bestulen och därefter hamnar i bråk, vilket han råkar i fångelse, och hur i »Jag är fri, jag har sonat« berättas om vistelsen där. Ett annat är hur i berättelsen om Fritiof och Carmensita, som först dansar i sången med samma namn, och sedan möts igen flera år efteråt i »Tango i Nizza

Kursutvärderingar

Speciell relativitetsteori

Diktator och törminjör: Viktor Bengtsson

Flaggstångsutdelare: David Spjuth

Flaggstångsutdelarassistent: Calle Zanden

Under den mörkaste läsperioden på året kastade kursen Speciell relativitetsteori loss med Viktor Bengtsson som kapten. Kursen skulle lära oss en del om vad Einstein egentligen klurat ut och vad det har för konsekvenser för världen omkring oss.

»Det finns massor av regler som hindrar oss från att göra något roligt.«
Viktor Bengtsson

Väljer du den här kursen kan du eventuellt få höra berättelser om hur ett paket smör blir ett svart hål. Som ren bonus får man också faktiskt lära sig en hel del om just speciell relativitetsteori, exempelvis hur en 20 m lång flaggstång får plats i ett 5 m långt garage och hur du kan bli äldre än din egen morsa och farsa.

Kursdeltagarna ansåg att kursen var intressant och givande. Kommentarer som »den bästa föreläsare jag har haft«, fanns i det positiva utvärderingsformuläret.

Examinationen bestod av tre inlämningsuppgifter och en trevlig munta/eftersamtal. Några få kursdeltagare ansåg att inlämningarna inte riktigt testade förståelsen tillräckligt, men examinationsformen var ändå uppskattad.

De utdelade betygen var Gaussiskt fördelat med väntevärde 4,99, typ.

Kursen får 5 flaggstänger i garaget av 5 möjliga (ickerelativistiskt räknat).

Qalle Xanden & David Spears

PDE

Ungefär 30-40 teknologer har under LP2 brottats med kraftfulla lösningsverktyg till elliptiska, paraboliska och hyperboliska ekvationer givna utifrån olika förutsättningar i kursen Partiella differentialekvationer (PDE). Examinator och föreläsare var den i sammanhanget inte helt obekante Grigori Rozenblium, som enligt egen utsaga har arbetat med PDE i 25-30 års tid.

Grigori är en mycket duktig föreläsare som vet hur man förmedlar sin kunskap till studenterna på bästa sätt. Kurslitteraturen består framförallt av två böcker skriva av D. Colton respektive C. Johnson. De upplevs som bra böcker för kursen även om de emellanåt är svåra. Ett tiotal studenter anser att Coltons bok kunde ha varit mer pedagogisk. Som svar på det gav Grigori det nedslående beskedet att de böcker som används är bland de lättaste och mest grundläggande i ämnet.

Ett frivilligt tentabonuspoängsdatumprojekt i Finita elementmetoden (FEM) var ett uppskattat inslag, som ungefär hälften av studenterna genomförde. Problemen var intressanta och lärorika.Handledningen var god. De flesta lade ner mer än 10 timmar på projektet. Mer bonuspoäng kunde erhållas genom de två frivilliga inlämningsuppgifterna. Ungefär tre fjärdedelar gjorde minst en av uppgifterna. Dessa borde dock ha varit tillgängliga lite tidigare. Systemet för bonuspoäng ändrades under kursens gång, vilket skapade lite irritation. Från början kunde man tillgodoräkna sig max fem poäng. Denna gräns höjdes sedan till nio poäng. Förändringen var ändå till fördel för studenterna men de inledande direktiven gjorde att vissa valde bort projektet tidigt för att sedan inse att det behövdes för att få maximal bonuspoängsutdelning. På grund

av fysiks arbetsmarknadsdag flyttades en föreläsning vilket var uppskattat av studenterna. En extra räkneövning lades in, vilket var uppskattat men det var dumt att denna placerades på en tid då andra kurser hade sin ordinarie undervisning, vilket drabbade ett antal studenter. Grigori var dock medveten om detta och inte helt nöjd med placeringen.

Kritik har inkommit mot kurshemsidan. Det finns många motsägelsefulla och inaktuella uppgifter, speciellt vad det gäller läshänvisningar och kursinnehåll. Hemsidan har uppdaterats och ändrats under kursens gång, men hemsidan måste vara anpassad till kursen och redan från början ange vad den kommer att innehålla och vad som gäller för tentan.

Överlag är det många teknologer som upplever att kursen är stor i förhållande till de tre poäng som den utgör. Grigori svarar att en PDE-kurs på denna nivå minimalt måste ha det innehåll som den har idag, eftersom endast det viktigaste och mest grundläggande i ämnet tas upp. »För några år sedan var kursen på fyra poäng men då var den också betydligt mer omfattande«, fortsätter Grigori.

Det fanns många situationer/uttryck som platsade på listan över mest minnesvärda, men bara en etta. Vinnaren blev stunden då den medelålders matematikern med östeuropeiskt påbrå ståendes mitt i bänkarnas mittgång gjorde YMCA-A:et med vänsterarmen och samtidigt med högerarmen och tillhörande hand viftade fram ett tilde ovanför nämnda versal. Stunder som dessa som gör att Emil och Emilia härdar ut fyra timmar PDE en regnigtisdagsförmiddag.

Patrik Magnusson, Jon Persson F3

Datorintro

Resultat: Alla godkända.

Slutligen har även kursutvärderingen för fo6:s första kurs nått Finform.

Kursutvärderingen av datorintrokursen löpte förbi smärtfritt i halvtid i höstas.

Det som studenterna var misnöjda med var, i huvudsak, detaljer. Exempel på detta var, att föreläsaren, von Schultz, var en aning för ivrigt fokuserad på studentfrågor som rörde sig i kursens periferi. Han försvarade detta, men lovade att tänka mer på det, under utvärderingslunchen. Även enstaka otillfredsställande labbhandledningar.

Under utvärderingslunchen diskuterade vi bland annat datorintroduktionen som den första universitetskursen som teknologer slutför och att man därmed kanske skulle ha mer i åtanke omställningen från gymnasiet sätt att arbeta. Vissa elever hade t ex. inte själva förstått att skriva ut labbmateriäl, något som skulle kunna göras till en del av labben.

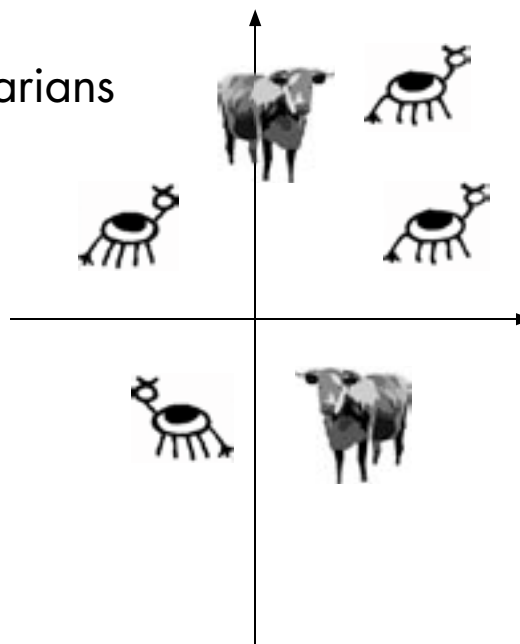
Vi tog också upp graderade betyg som ett sätt att få eleverna mer engagerade i kursen, men drog slutsatsen att det är var och ens ansvar, bara kursens betydelse som grund för kommande kurser tydligt markeras.

Jakob Rydén och Johan Bergman
2007-02-11

I pray GunPistolMan never learns the word »sheeple«.
Serien XKCD presenteras med generöst tillstånd av Randall Munroe. Läs mer på www.xkcd.com

Kovarians

Möte med Lars Leijonborg

Onsdagen den 14:e februari besökte Lars Leijonborg Chalmers. Mötet med ministern var en av höjdpunkterna under arbetsmarknadsdagarna och Runan var välfyllt när ministern anlände.

Många i publiken känner kanske inte till att Lars även sitter med i regeringens globaliseringsråd, vilket kan förklara att talets innehåll överraskande nog inte handlade om övergången till Bolognasystemet, utan handlade till stor del om hur framtiden för Sverige ser ut när det finns så många länder ute i världen som kan konkurrera med lägre löner och förmånligare avtal. Men Lars vänder det till att vi har fått nya kunder, nya marknader och en större efterfrågan i den växande medelklassen i dessa länder. Men för att vi skall kunna möta den ökande konkurrensen från Kina och Indien, så menar Lars att vi i Sverige måste föra en attraktionspolitik, det vill säga att vi måste locka folk utifrån att arbeta och etablera sig i Sverige.

Lars är positiv till den snabba ekonomiska utvecklingen i sydostasien. Många jordbrukare och arbetare från landsbygden har flyttat in till staden och börjar arbeta i industrin, precis som urbaniseringen under industria-

lismens tidiga år. Detta har medfört att många människor har lyfts från fattigdomen och har en levnadsstandard som nästan kan jämföras med länder i väst. Lars pratar länge om detta »fattigdomslyft« som har skett i Kina.

Han binder samman hela sitt resonemang med att jämföra med att indiska röntgenläkare faktiskt har kunder i västvärlden, tack vare teknikens hjälp. I västvärlden råder det stor brist på röntgenläkare medan det i Indien är motsatta förhållanden. Medicinföretag i USA tar en röntgenbild av en patient på förmiddagen, skickar den digitalt till Indien, där bilden kommer fram till röntgenläkaren när morgonen gryr i New Delhi. Läkaren gör analys och skickar tillbaka resultatet innan kvällen, då en ny dag gryr i New York. Lars medger att dessa läkare inte tjänar lika mycket som industriarbetaren, men talar återigen om att han ser många möjligheter också för dessa människor i den nya världsekonomin.

Kunskap kommer att vara ett viktigt konkurrensmedel i den globaliserade världsekonomin.

– Hur skall då vi i västvärlden kunna konkurrera med Kina, som brukar kallas »Världens fabrik« och med Indien, som kallas för »Världens

kontor«? frågar Lars retoriskt.

Han berättar att han är oroad över att svenska elever blir allt sämre i språk och matematik, och skyller på hur gymnasiet är utformat, där elever kan utforma en stor del av sitt program själva, och då blir det naturligt att man väljer lättare kurser i stället för att fördjupa sig. Skulden för att det är på detta viset lägger han delvis på sig själv, eftersom allianspartierna var väldigt pådrivande i frågan om att svenska elever i stor utsträckning själva skulle få utforma sin utbildning.

Även kårordförande Maria Vidarsson var närvarande och fick komma upp på scen för att ställa frågor till utbildningsministern. Många frågor handlade om studentkåren. Lars erkänner att han aldrig har engagerat sig i någon studentkår, men han är positiv till att elever engagerar sig i frågor som rör dem, och har svårt att se en verklighet utan studentkårer.

– Hade de inte funnits så hade de uppfunnits, menar Lars.

När kårordföranden har fått svar på sina frågor är det flera stycken från publiken som har frågor som besvaras efter bästa förmåga innan timmen har gått och ministern behövs på annat håll.

Alexander Wirdemo

Regeringens utbildningspolitik

Forskning

Som forskare kommer du att få mer pengar anslaget till dina projekt. Åtminstone om du forskar inom miljöfysik. Regeringen har beslutat att anslå 210 miljoner kronor till forskning under en fyraårsperiod, vilket är en höjning jämfört med vad den tidigare regeringen beslutade. En stor del av pengarna kommer att gå till miljö- och klimatforskning. Medicinsk forskning är också på tapeten i den nya regeringen.

Forskningssatsningen kommer också att användas till att fler forskartjänster tillsätts på landets universitet.

Regeringen meddelar också att Billy Fredriksson, som tog examen från Maskin på Chalmers 1969, är sedan 1:a januari i år ny ordförande i Ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap inom Vetenskapsrådet.

Regeringen vill öka kommersialiseringen av forskningsresultat från tekniska högskolor genom att stärka de holdingbolag som har den uppgiften.

Intervju

I det stora folkvimlet fick jag några minuter för att ställa frågor till utbildningsminister Lars Leijonborg för Finforms räkning. Ministern berättar både om matematiksatsningar och höjt studiemedel i framtiden.

Svenska elevers kunskaper i matematik har försämrats under åren. Vilka är dina främsta mål som utbildningsminister för att vända den negativa trenden?

– Vi gör en hel del. Det handlar om lärarfortbildning, till exempel. Det gjordes faktiskt en matematiksatsning redan av den förra regeringen och vi fullföljer den. Satsningen handlar mycket om olika pedagogiska metoder som man har funderat över.

På vilket sätt vill du förändra Sveriges tekniska utbildningar?

– Ja, först och främst hoppas jag kunna medverka till att intresset för att söka en teknisk utbildning ökar,

för sökintresset är för lågt idag. Sedan hoppas jag kunna medverka till att kvalitén blir högre, för det finns kvalitetsbrister också inom de här utbildningarna.

Det var många från fysiksektionen som blev väldigt besvikna när beskedet att inte höja studiemedlet kom. Hur väljer du att bemöta det?

– Det höjdes ju första juli, och vi är inställda på att höja. Men vi har ju trots allt en grundprioritering i den här regeringen, och det är ju jobben. Fast om studenter tvingades välja mellan att ha knapert studiemedel men ändå vara rätt säkra på att få ett jobb, tror jag att de flesta väljer det i stället för att bara ha generösare studiemedel.

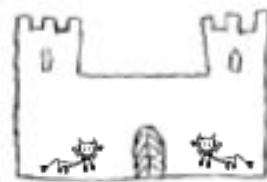
Anledningen till att vi har avstått nu från att höja studiemedlet beror på att det vi skrapat ihop har använts till den här jobbsatsningen. Men vi räknar med att kunna klara en höjning också någon gång senare under mandatperioden.

Utbildningen jag läser är en av de allra svåraste i landet. Vad är din uppmaning till oss som läser Teknisk fysik på Chalmers?

– Kämpa på. Är ni duktiga kan ni bli både doktorer och astronauter. Sverige behöver er, är en annan uppmaning. Nu blir det lite som att jag rabblar upp olika valspråk, som Plikten framför allt, för Sverige i tiden eller Brödrafolkets väl, skrattar Lars.

– Jag kan passa på att säga grattis till er som har tagit sig in på en av Sveriges svåraste utbildningar, och att ni klarar av att ta er igenom den, skjuter pressekreterare Johan Britz in och utbildningsministern måste skynda vidare.

Text & intervju
Alexander Wirdemo

Utbildning

Utbildningsdepartementet har sedan i januari fastställt ett förslag om att även utbildningen till lärare skall inkluderas i Bolognasystemet. Det nya systemet är ett samarbetsprojekt inom EU som har som mål att öka studenternas rörlighet och anställningsbarhet inom medlemsländerna.

Alliansen anser att utbildning skall vara kostnadsfri för svenska studenter inom EES och studenter från utländska universitet som har samarbetsavtal med Sverige.

Alliansen vill att ämnen som är relevanta för den utbildning man söker skall ha större vikt än andra ämnen.

Högskolor

Regeringen håller på att driva igenom en proposition om styrelsen på landets tekniska högskolor. Om den går igenom får Sveriges tekniska högskolor en större möjlighet att påverka sammansättningen av sin styrelse.

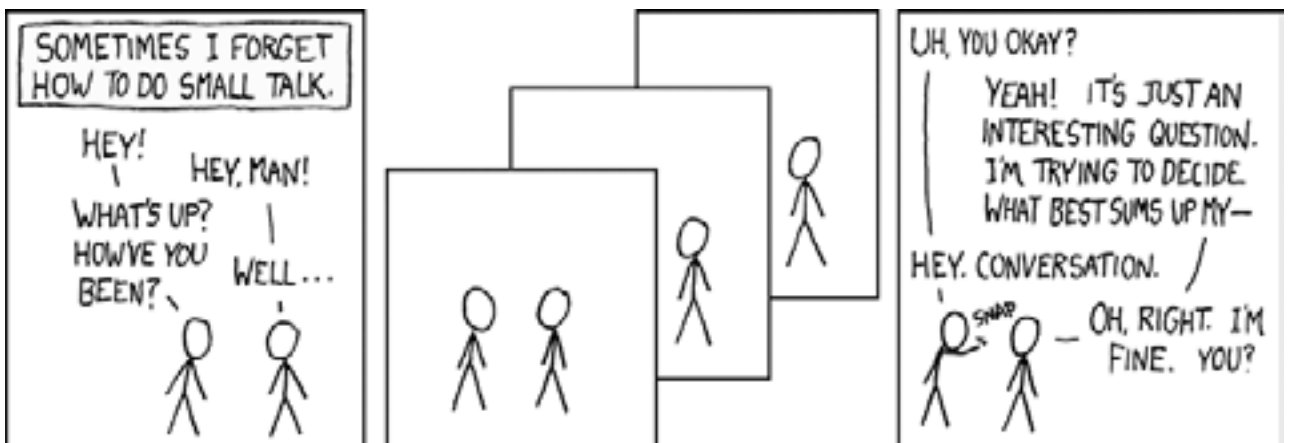
Alexander Wirdemo

Källor: Utbildningsdepartementet samt *Mer kunskap – en modern utbildningspolitik*, utgiven av Allians för Sverige den 20:e februari 2006.

Seriesidan

Med generöst tillstånd av Christopher Walker. Läs mer i *Fantomen*.

But surely I owe you an accurate answer!
 Med generöst tillstånd av Randall Monroe.
 Läs mer på www.xkcd.com.

$$\frac{8h}{\pi} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{n}{4n^2 - 1} \sin \frac{2n\pi t}{L}$$

Med generöst tillstånd av Joseph Fourier. Läs mer i *Folland*.

Aspa Finform!

– Nobody does it better!

Generating power – transmitting possibilities

www.vattenfall.se/student

»Sara, vi har gått igenom det här förut. Jag citeras inte i Finform.«
Wilhelm, tidigare chefred

»Here is the home exam. Hope you will enjoy it. Have a nice holiday!«
Martin Cederwall gav oss den finaste julklappen

»Men du kan dricka vin OCH läsa reaktorfysik.«
Tengfred föreslår pluggteknik

»Men Magnus, du kan väl inte ha nånting som ser ut som ett par tuttar?«
Klara kommenterar matlab-graf

»Existerar den här integralen om jag beräknar den?«
Bernhard (Flervariabelanalys) ställer djupa, existentiella frågor

»Litet gånger litet är pyttelitet«
Måns Henningsson (Mekanik 1)

»Hur många tycker det är jobbigt med engelska i kurslitteraturen...?
Det kunde vara värre; det kunde vara på skånska!«
Måns Henningsson

»Konstigt att något så litet som infinitesimal är ett så långt ord.«
Måns filosoferar

»Av en variabel kallas det enkelintegral. Den är enkel att beräkna.«
Bernhard om skillnaden mellan enkel- och dubbelintegraler

»... ologiskt men korrekt!«
Peter Sjögren lär ut sannolikhetslära

»... singla slant på ett »rättvist« sätt...«
Finns det något annat sätt? undrar Peter Sjögrens studenter

»»Fixa Klara«-script? Gud, ett sånt skulle jag också behöva!«
Klara i dd.

»Första gången jag använde gräs så var det inte så lyckat.
På tok för lite gräs.«
Ewok limmar tennfigurer

»Ja, man måste ju kolla hur föreläsaren räknar.
Han tycker att ett gånger tre gånger tre gånger fyra blir trettisex.«
Hugo håller räkneövning
(när chefred räknar blir det också tjugofyra, de tre första gångerna)